

NEMIS TILINI O'QITISH METODLARI

Axmedova Sayyora Abduraimovna

Termiz Davlat Universiteti akadimik litsey nemis tili fani o'qituvchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada nemis tilini o'qitish metodikasi va nemis tilini o'qitishda qo'llaniladigan zamonaviy texnologiyalar haqida ma'lumot berilgan.

Kalit so'zlar: nemis tili, o'qitish metodikasi, zamonaviy metodlar, pedagogika, metodik usullar, didaktik o'yinlar, samarali maqsadlar.

Chet tillarni o'qitish metodikasida o'quvchilarning ta'lim jarayoniga qiziqishi, "ularning turli tadbirlarda real ishtirok etishi" masalasi tobora keskinlashib bormoqda. Buning sababi, chet tilini o'rganishning asosiy vazifasi - ona tilida so'zlashuvchilar bilan muloqot qilish qobiliyati - maktabda ko'pincha erishilmaydi. O'quvchilarning chet tilini o'rganishga yetarlicha ishtiyoqi va qiziqishi yo'qligining bir qancha sabablari bor, har bir o'qituvchining vazifasi "o'quvchilarning darsga bo'lgan qiziqishini doimo saqlab turish va oshirish"dir. Maktab o'quvchilarining e'tiborini jalb qilish usullaridan biri o'qitishning nostandart shakllari - ular "o'quvchilarning e'tiborini jalb qiladi, fanga qiziqishini oshiradi va materialni yaxshiroq o'zlashtirishga hissa qo'shadi". Darsning nostandart shakllariga ekskursiya darslari, tematik darslar, didaktik o'yinlar va, albatta, guruhlarda ishlash kiradi. Bu erda tobora ommalashib borayotgan til o'rgatishning faol usullari muhim o'rin tutadi. Faol o'qitish usullari - "o'quvchilarni o'quv materialini o'zlashtirish jarayonida faol fikrlash va amaliyotga undaydigan" usullardir. N.M.Kleyменова ta'kidlaydiki, "empirik yo'l bilan olingan bilim eng chuqur va chuqurdir". Demak, chet tilini o'rgatish samarali bo'lishi uchun darsni boshqacha tashkil etish, o'quvchilar e'tiborini jalb qilish, eng muhimi, tilni mustaqil o'rganishga undash zarurligi ko'rinib turibdi.

Hozirgi Nemis tili fonologik tizimida monoftong va diftonglar 45 foizni tashkil etadi (16 unli fonema va 3 diftong); undoshlar tizimi 18 undosh fonema va 2 qorishiq tovushdan iborat. Barcha fonemalar hosil bo'lish o'rni, usuli va talaffuzi jihatidan o'zaro farqdanadi, muayyan o'ziga xosliklarga ega. Gramatik qurilishi analitiksintetik xususiyat bilan ajralib turadi. Mas, otlarda jins va kelishik shakllari, asosan, analitik tarzda, son kategoriyasi esa sintetik tarzda ifodalanadi. Bu holat boshqa so'z turkumlaridagi shakllar ifodasida ham ku-zatiladi. Gapning asosiy turi fe'l markazli ran. Yasama, qo'shma fe'llardan ifodalangan kesim qismlarining ran tarkibida distant holatda qo'llanishi Nemis tilining aloqida xususiyati hisoblanadi. So'z yasash vositalari tizimi yaxshi rivojlangan; so'z qo'shish bilan ot (asosan, termin) yasalishi keng qo'llanadi. Lug'at tarkibida asl nemischa so'zlar qatori lotin, fransuz, italyan, ingliz va boshqa tillardan o'zlashgan so'zlar ham ko'plab uchraydi. Yozuvi lotin grafikasiga asoslangan. Adabiy Nemis tilining Avstriya va Shveysariya dagi variantlari Germaniya dagi variantidan adabiy tildan turlicha foydalanish va uning lahjalar hamda so'zlashuv tiliga munosabati nuqtai nazaridan o'zaro farqdanadi.

O'yinlarning darsdagi o'rni va o'yinga ajratilgan vaqt bir qator omillarga bog'liq: a) talabalarni tayyorlash; b) o'rganilayotgan material; v) darsning aniq maqsadi va shartlari. Agar o'yin dastlabki mustahkamlash uchun o'quv mashqi sifatida ishlatilsa, unda darsning 20-25 daqiqasini ajratish mumkin. Kelajakda ushbu o'yin 3-5 daqiqa davomida o'tkazilishi mumkin va o'tilgan materialni takrorlash, shuningdek, darsda dam olish vazifasini bajaradi.

Tadqiqot jarayonida nemis tilini o'rgatish va o'rganishning mashhur usullari, internet resurslaridan foydalanildi. Maqolani yozish jarayonida nazariy-deduktiv xulosa, tahlil va sintez, mantiqiylik tamoyillaridan foydalanildi. O'qituvchining vazifasi har bir o'quvchining tilni amaliy o'zlashtirishi uchun shart-sharoit yaratish, har bir o'quvchiga o'z faolligi va ijodkorligini namoyon etishiga imkon berishdir. ta'lim usullarini tanlashdir. O'qituvchining vazifasi chet tillarini o'qitish jarayonida talabaning bilim faolligini faollashtirishdir. Hamkorlikda o'qitish, loyiha metodologiyasi, yangi axborot texnologiyalaridan foydalanish, internet resurslari kabi zamonaviy pedagogik texnologiyalar ta'lim jarayonida shaxsga yo'naltirilgan yondashuvni amalga oshirishga, bolalarning qobiliyatlari, ularning bilim olish darajasi va o'zlashtirish darajasini hisobga olgan holda o'qitishni individuallashtirishga yordam beradi. farqlanishini ta'minlaydi.

Nemis tili darsi shunchaki o'yin emas. O'qituvchi va talabalar o'rtasidagi ishonch va muloqot qulayligi o'yin muhitidan kelib chiqadi. O'yin yordamida o'qituvchi talabalarni jiddiy suhbatlarga chorlaydi, har qanday real vaziyatlarni muhokama qiladi. O'yin nemis tilini o'rganishda talabalarning kognitiv faolligini rivojlantirishga yordam beradi. U axloqiy tamoyilga ega, ishni quvonchli va ijodiy qiladi. "Chet tili darslarida o'yinlardan foydalanish" avvallari mening uslubiy mavzuim bo'lib, u bilan bir necha yillardan buyon shug'ullanaman. Mening ishimning doimiy maqsadi: yordam bilan talabalarning kognitiv, motivatsion faoliyatini faollashtirish didaktik o'yinlar... Albatta, men har kuni o'yinlardan foydalanmayman, Erst die Arbeit, dann das Spiel deydi. Shuning uchun men ularni ko'pincha darsning boshida vestibulyar apparatni isitish uchun yoki dars oxirida ishlataman. Men sizning e'tiboringizga havola etayotgan o'yinlarni men "Maktabda xorijiy tillar" eski jurnallaridan, Internetdan, shuningdek, o'z tajribamdan olingan. Umid qilamanki, hamkasblarim ularni o'z ishlarida foydali deb topishadi.

Nemis tilini o'rganishga bo'lgan qiziqishni shakllantirish va keyin uni saqlab qolish qanchalik qiyinligi hammaga ma'lum o'tgan yillar raqobat -bu ingliz tili, uning talabi shubhasizdir .O'rtamaktab o'quvchilari bilan nemis tili darsida Internet bilan ishlashning uslubiy usullarini ishlab chiqish.So'nggi yillarda ko'plab o'qituvchilar o'z amaliyotlarida loyiha usuli bir qismi bo'lgan hamkorlikda o'qitish metodologiyasini tobora ko'proq qo'llamoqdalar . Nemis tilini o'rganishga bo'lgan qiziqishni shakllantirish va keyin uni saqlab qolish qanchalik qiyinligi hammaga ma'lum o'tgan yillar raqobat - bu ingliz tili, uning talabi shubhasizdir ... O'rta maktab o'quvchilari bilan nemis tili darsida Internet bilan ishlashning uslubiy usullarini ishlab chiqish So'nggi yillarda ko'plab o'qituvchilar o'z amaliyotlarida loyiha usuli bir qismi bo'lgan hamkorlikda o'qitish metodologiyasini tobora ko'proq qo'llamoqdalar ...

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Shomansurov Shorasul "Maktabgacha ta'lim jarayonida xorijiy tillarni o'qitishning zamonaviy metodikasi –Xitoy tajribasida" 2018y.
2. Shayxislomov, N. (2020). Ijtimoiy lingvistika muammolari: status tili. O'zbekistonda fan va ta'limda, 3, (279-281-betlar).
3. M. Xoldorova, N. Fayziyeva, F. Rixsittilayeva. «CHET TILI O'QITISHDA YORDAM QUVVOLATLARIDAN FOYDALANISH» Toshkent: Nizomiy nomidagi TDPU, 2005 yil O'. Hoshimov, I. Yoqubov. "Nemis TILI O'QITISH METODIKASI" (o'quv qo'llanma) Toshkent: "Sharq" nashriyoti, 2003;[1]
4. Bekmuratova U. B. "chet tilini o'qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish" mavzusida konspekt. Toshkent - 2012 [2]